

De leerling met TOS in school, stage en praktijk.

03-02-2023

Aandacht voor de informatieverwerking tijdens de instructie

- Neem de leerling apart, herhaal de instructie, geef deze niet te snel.
- Neem de tijd en geef de instructie of informatie niet even 'tussendoor'.
- Beperk het aantal opdrachten, geef niet te veel opdrachten in een keer.
- Wees helder en beknopt, vermijd te veel onnodige informatie.

- Zorg voor een veilige situatie. In een situatie waarin veel achtergrondgeluiden zijn en een slechte akoestiek kan belangrijke informatie die toch al moeilijk verwerkt wordt (trage informatieverwerking), onvoldoende 'gehoord' of begrepen worden. Binnen bepaalde stages, praktijksituaties of ook tijdens een gymles of natuurkunde/ scheikunde les kan dit een onveilige situatie opleveren. Neem de leerling even apart, maak oogcontact en leg de belangrijke instructie nogmaals uit, vraag de leerling deze te herhalen.

- Ga niet uit van onwil, weet dat er sprake is van veel onmacht.
- Blijf geduldig, herhaal zo nodig nog een keer. Reageer niet met ongeduld.
- Wees duidelijk en concreet in wat je bedoelt en wat je vraagt.
- Begin opnieuw als de leerling vastloopt? Signaleer waar het vastloopt.
- Bespreek en biedt handvaten aan de leerling wat hij kan doen als hij vastloopt.
- Hulpbronnen die de leerlingen verder kunnen helpen. Een buddy, ondersteuningskaarten. Waar kan de leerling terecht met vragen als hij vastloopt.
- Zorg voor een voorspelbare en overzichtelijke situatie. Breng nieuwe situaties samen opnieuw in kaart.

- Zorg voor een situatie waarin de leerling zich kan focussen. Zorg dat de leerling niet onnodig wordt gestoord bij het uitvoeren van zijn taak.
- Vermijd onverwachte wisselingen.

- Bied nieuwe taken/ opdrachten in korte overzichtelijke (visuele) stappen aan.
- Ondersteun en bied hulpmiddelen bij het plannen en organiseren.
- Geef extra tijd voor planning en uitvoering. Vermijd tijdsdruk.

- *Doe wat je zegt.*
- Vermijd overbodig speels taalgebruik (grapjes, beeldspraak etc.) als er een verwachting is m.b.t. de taken van de leerling.
- Accepteer als docent en begeleider dat het niet altijd meteen goed loopt, wees niet geïrriteerd. Voel je medeverantwoordelijk voor de succeservaringen.

Filmtip: De gesloten deur- Folkert Jan Bil <https://youtu.be/O1kk2mKVyZs>

Bernadette Sanders
Orthopedagoog
www.smartonderwijs.nl

